

ВОЈНИ СИНДИКАТ СРБИЈЕ

• 25000 Сомбор ул. Стапарски пут Ц-12/2 стан 16 Србија •
• ПИБ 107854436 • МБ 08940843 • ТР 205-184560-84 •
Генерални секретар 066/271112 Факс: 025/441-211
e-mail генералног секретара: predrag.jevtic@vojnindikatsrbije.rs
ПРВИ И ЈЕДИНИ РЕПРЕЗЕНТАТИВНИ СИНДИКАТ ЗАПОСЛЕНИХ У МО И ВС

СНАГА
ПОВЕРЕЊЕ
ПОШТОВАЊЕ

Деловодни број: ИН I- 114 /17, дана: 10.10.2017. године

МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ Р. СРБИЈЕ СЕКРЕТАРИЈАТ МИНИСТАРСТВА

Веза:

Ваш акт који се односи на измене и допуне Закона о Војсци Србије бр. 1911-12 од 03.10.2017. године, као и акт бр. 1909-7 од 03.10.2017. године, који се односи на измене и допуне Закона о одбрани.

Предмет: Мишљење на нацрт Закона о изменама и допунама Закона о ВС и Закона о одбрани.

Захваљујемо се на томе што сте одлучили да у израду нацрта закона којим би се извршиле измене и допуне Закона о Војсци Србије и Закона о одбрани, укључите репрезентативни Војни синдикат Србије и надамо се да ће то на даље бити пракса и када су други прописи у питању.

Обавештавамо Вас да на предложени нацрт Закона о измени и допуни Закона о одбрани немамо примедби.

На предложени нацрт Закона о изменама и допунама Закона о Војсци Србије достављамо вам следеће примедбе и предлоге које се односе на радноправни и материјални положај припадника Војске Србије. У погледу других одредби имали би смо одређених примедби и сугестија али их овде нисмо износили јер нису предмет синдикалног деловања.

ПРИМЕДБЕ ВОЈНОГ СИНДИКАТА СРБИЈЕ на нацрт Закона о изменама и допунама Закона о Војсци Србије

Мишљења смо да би у члану 42. став 3. ЗоВС, период важења уговора требало ограничити на најмање 3 године, па би сходно томе предложено одредбу изменили тако да се после речи "временски период" бришу речи "до три године" и замене речима "од три године". Сматрамо да је предложена измена добра по професионалне војнике који сада службују у ВС јер ће одређени број њих са старосном доби од 53 године и до тад оствареним радним стажом, можда моћи да оствари право на пензију. Конкретнији предлог за решавање њиховог статуса дали смо у наставку текста.

По питању Унутрашње контроле рада Војне полиције, исту би по нашем мишљењу требало изопштити из Управе Војне полиције и имплементирати је у састав Инспектората одбране или образовати као посебан независни орган. У најмању руку је нелогично да неко ко треба да врши контролу рада одређеног органа буде у саставу тог истог органа и потчињен његовом

руководиоцу. На овај начин се у значајној мери нарушава елемент објективности заштите лица којима је Војна полиција својим поступањем можда угрозила нека права.

Предложене допуне у виду члана 76а став 3. требало би креирати тако да се официр, односно подофицир има право вратити на службу у ВС под истим условима под којима је службовао пре мировања како у том смислу не би трепео штету. У овом смислу је предложена одредба остала недоречена.

Сматрамо да одредбе члана 84. не треба мењати нити допуњавати на начин који је предложен у нацрту јер предложене измене услед будућег дејства прописа који буду регулисали плате у јавном сектору могу и негативно утицати на положај и права припадника ВС, а што је у овом тренутку непознаница.

Мишљења смо да предложене измене одредби члана 85. став 1. нису добре по запослене у ВС јер им ускраћују право да им се плати рад током ангажовања у приправности због чега овако предложену измену не треба усвојити.

Сматрамо да одредбе члана 92. у ставу 2. треба допунити тако да се прецизира на који начин се изражава висина накнаде трошкова исхране у току рада и регреса, нпр. нагласити да се накнада изражава у новцу. Овако недоречена одредба даје могућност тумачења на штету запослених..

Сматрамо да су предложене измене одредби члана 95. став 2. конфузне и противречне самима себи и сврси, односно циљном тумачењу ове правне норме, те да их у предложеном облику не треба усвојити. Ове одредбе овако како су предложене, дају простора да се запосленима у Војсци Србије значајно умањује основица и ако је опште познато да се плате припадника ВС планирају и одобравају у складу са формацијом која је унапред више него позната. Ако Народна скупштина усвоји планирани војни буџет у коме су јасно опредељена средства на конту за плате, на основу чега се може десити да та средства буду недовољна. Дакле онај ко на страни Министарства одбране планира новчана средства за плате мора имати прописану границу и оквире у којима одређује и планира минимум новчаних средстава за ту намену и ако су она испланирана тако да основица не може бити нижа од 75% и као таква одобрена, онда Влада не може имати право ни могућност да ту основицу додатно умањује нпр. усред буџетске године..

Сматрамо да предложене измене одредби члана 110. став 1. тачка 2) не треба усвојити у предложеном облику. Мишљења смо да је садашње законско решење адекватно и да новопредложено даје могућност да се лицу које је током службе изгубило радну способност да отказ без права да оствари пензију, у складу са сада важећим прописима које значајно штите припаднике војске у том смислу. Исто се односи на предложене измене одредби става 5. тачка 4) које такође не треба усвојити у предложеном облику.

Мишљења смо да предложене измене одредби члана 121. нису прихватљиве јер свакоме треба дати могућност да конкурише за службу у Војсци Србије под равноправним условима, нарочито што се тако обезбеђује већа могућност избора квалитетнијег и стручнијег кадра, што би ВС требало да буде интерес, а спречава самовоља у одлучивању о пријему појединих непотистички класификованих кадрова.

Не треба усвојити предложене измене одредби члана 145 став 1. и члана 149. тачка 32. јер озбиљно задиру у слободу и основна права гарантована Уставом Србије и ратификованим међународним конвенцијама о правима грађана и радника. Не може се дозволити ни једном послодавцу да води дисциплински поступак против запосленог због нечега што је запослени

учинио ван радног времена и ван свог радног места, нарочито када нигде није јасно одређено шта је то што се сматра повредом, у овом случају радне дисциплине. Супротно томе, послодавцу се овим одредбама даје могућност прешироког и самовољног тумачења стања које искључиво он цени као евентуални основ да запосленог дисциплински казни (свако друго поступање?)

**ИНИЦИЈАТИВА ВОЈНОГ СИНДИКАТА СРБИЈЕ
ЗА ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ЗАКОНА О ВОЈСЦИ СРБИЈЕ**
(*"Сл. Гласник РС"*, бр. 116/2007, 88/2009, 101/2010 - др. закон., 10/2015 и 88/2015 - одлука УС)

1. УНАПРЕЂЕЊЕ ПОЛОЖАЈА И СТАТУСА ПРОФЕСИОНАЛНИХ ВОЈНИКА

У члану 9. став 4. мења се и допуњује тако што се иза речи "на одређено време" додају речи "односно на неодређено време".

У члану 42. став 3. брисати речи, "с тим да важност последњег уговора истиче крајем године у којој професионални војник навршава 40 године живота, а официр, односно подофицир навршава 45 година живота".

Члан 44. мења се и гласи:

ст. 1) У службу у Војсци Србије у својству професионалног војника примиће се лице које испуњава опште и посебне услове за пријем у професионалну војну службу.

ст. 2) Посебне услове за пријем професионалних војника у професионалну војну службу на предлог начелника Генералштаба, прописује министар одбране правилником.

ст. 3) Професионалани војник при првом ступању у професионалну војну службу прима се на временски период од три године о чему се закључује уговор о раду.

ст. 4) Уговор о раду из претходног става може се продужити ако професионални војник испуњава опште и посебне услове за пријем у професионалну војну службу, али тако да анекс уговора којим се радни однос продужава или нови уговор о раду, не могу бити закључени на период мањи од три године.

ст. 5) Професионални војник стиче право да буде примљен у службу у Војсци Србије на неодређено време, након истека временског периода из става 3. овог члана, ако је током службе на одређено време оцењен повољном оценом и ако за пријем у службу у Војсци Србије на неодређено време испуњава опште и посебне услове за формацијско место на које се прима.

ст. 6) Поступак за пријем у професионалну војну службу под условима из става 5. овог члана, професионални војник може покренути личним захтевом.

ст. 7) Професионални војник који је у служби у Војсци Србије провео девет или више година може се примити на службу у Војсци Србије у својству цивилног лица без јавног конкурса, ако за формацијско место на које се прима има одговарајућу стручну спрему, а у случају расписивања конкурса има приоритет за пријем на службу у Војсци Србије у односу на лица која конкуришу из грађанства.

Образложење

Мишљења смо да до сада и уназад више година присутно решење радног положаја професионалних војника није адекватно, како на штету самих професионалних војника, тако и на штету послодавца најпре Војске Србије. Последњих година, па и сада, све је више актуелно повећање старосне доби за одлазак у пензију свих категорија запослених из ког разлога не

можемо да не приметимо да се исти аршини не примењују на све запослене у државним институцијама. Наиме, државна институција која је по структури најсличнија Војсци Србије јесте Полиција Р. Србије. У Полицији Р. Србије нико ни једним прописом није у погледу година живота ограничио старосну доби до које неко ко нпр. обавља послове полицајца, односно овлашћеног службеног лица полиције треба да наврши да би и даље могао да буде у радном односу у овом државном органу. Супротно томе одредбама члана 42. став 3. Закона о Војсци Србије јасно се прописује старосна доби у којој лице запослено на одређено време не може више бити запослено у Војсци Србије. Ове одредбе сматрамо дискриминишућим и најпре штетним и по саму Војску Србије из више разлога. Војска Србије окупља више од осамстотина различитих професија и занимања (познато као ВЕС), а за нека од њих, тачније за већину, веома је тешко и скупо обучити и оспособити послужиоца, руковооца, службеника, посаду и сл. (за то је потребно много труда, новца и времена-паксе). Велики број професионалних војника службује у Војсци Србије и више од 20 година ефективно и сваке три године, а неки и чешће, упућују се на систематске и специјалистичке прегледе, испуњавају услове физичке и психичке провере (нпр. батерија тестова "Хедоника"), учествују на вежбама, маневрима, учествовали су у борбеним дејствима и различитим кризним ситуацијама, мисијама у земљи и иностранству и сл. Управо ова категорија запослених у Војсци Србије је њен највреднији сегмент и свака озбиљна војска у свету највише цени управо ову категорију припадника и њихово знање, вештине којима владају, а пре свега искуство. Из ове категорије војних лица производи се према сада присутном моделу подофицирски кор. Ко боље познаје средство везе од његовог послужиоца војника, ко боље од њега управља тенком, чини члана посаде нпр. на систему "КУБ", управља инжињеријском машином итд. итд.? Неспорно је и више него очигледно да садашње решење није добро како по професионалне војнике, тако ни по Војску Србије која због лоших и свакако застарелих законских решења и прописа на снази, непрекидно губи најстручније и најквалитетније људе (само током 2016. године ВС је због лошег статуса и примања напустило преко 1000 професионалних војника). Ако цивилни полицајац кога смо претходно споменули може свој посао да обавља у 53. години живота, и његову способност за обављање тог посла нико не спори, зашто то не би могао да ради и професионални војник нпр. послужилац на дозери у инжињерији, возач, везиста, телепринтериста, кувар и сл.? Неки ставови и мишљења да се запослени у радном односу на неодређено време тешко може заменити новим радником, и да лица која су у статусу стално запослених лошије извршавају обавезе свог радног места јер осећају сигурност просто не стоје, и немају утемељење у новодонетом Закону о раду. Наиме, многи прописи у Војсци Србије који су и сада на снази дају могућност за замену запосленог који не извршава добро и у потребном обиму обавезе свог радног места, а поред тога ту су уговор о раду и одредбе члана 179. Закона о раду, основом којих се запосленом може дати отказ уколико не извршава обавезе свог радног места, или пак не испуњава услове радне способности. Из горе наведених и образложених чињеница, вођени пре свега интересима професионалних војника (који годинама живе у неизвесности и страху од губитка посла, њиховом деградацијом у односу на оне који су стално запослени јер нису у могућности да добију нпр. стан, или да га купе путем кредита, који немају право на одређене пренадлежности по основу сталног запослења што неминовно трпе и њихове породице и сл.) па свакако и интересом Војске Србије, креирали смо одредбе члана 9. и 44. у облику који вам достављамо. Одредбе члана 42. став 3. сходно предложеним изменама одредби члана 44. биле би са њима у колизији ако би остале у облику у коме су сада, из ког разлога смо предложили и њихово брисање у делу који се односи на старосну доби. Ближе прописе, тачније посебне прописе за пријем у професионалну војну службу професионалних војника на неодређено време доносио би у облику правилника министар одбране и то према стварним потребама родова, служби и специјалности у Војсци Србије. Ово сматрамо добрим решењем јер се потребе Војске Србије временом мењају и тим потребама би се према потребама формације лако усклађивале одредбе нпр. правилника који би те посебне услове прописивао (лакше је мењати правилник него закон).

Само задовољан војник је ефикасан војник, а реформе кроз које пролазимо годинама уназад значајно су утицале на то да погрешни потези, и пре свега одлуке нестручних, нанесу много штете систему одбране чије поседице већ осећамо. Правилним одабиром кадра, пре свега искуства, знања и вештина који тај кадар има и којима влада, и њиховим сврсисходним ангажовањем, распоредом и експлоатацијом која има учинак, учинићемо војску ефикаснијом, а јефттинијом што је малој држави каква је Србија више него потребно.

2. УНАПРЕЂЕЊЕ И ЗАШТИТА ПРАВА ЗАПОСЛЕНИХ И УКЛАЊАЊЕ НЕУСТАВНИХ ОДРЕДБИ

У члану 8. досадашњи став став 4. и 5. бришу се, а додаје се нови став 4. који гласи:

“На права и дужности професионалних припадника Војске Србије, поред права и дужности утврђених овим законом и прописа донетих на основу овог закона, ако не постоји закључен колективни уговор за запослене у Војсци Србије, или посебан колективни уговор у делатности одбране, примењују се и општи прописи о раду и посебан колективни уговор за државне органе ако су њихове одредбе повољније за професионалне припаднике Војске Србије”.

Образложење

Одредбе става 4. и 5. члана 8. у облику у коме сада постоје, неодговарају тренду и променама насталим увођењем права запосленима у Војсци Србије да се синдикално организују због чега их је потребно брисати, а потом уградити нову одредбу која ће одговарати садашњем тренутку и правима запослених да о битним питањима из радних односа преговарају са послодавцем. Поред тога, одредбе спорног става 4. и 5. у колизији су са основним принципима и начелима колективног преговарања. Опште је познато да се колективним уговором запосленима признају и утврђују већа права од оних прописаних законом. Имајући наведено у виду, потпуно је јасно да су одредбе спорног става 4. и 5. у супротности са начелима колективног преговарања и ниподаштавају га када се њима условно и једнострано од стране послодавца прописује да се посебан колективни уговор за државне органе примењује на запослене у Војсци Србије само ако одређена права и дужности запослених у Војсци Србије нису уређена Законом о Војсци Србије и другим војним прописима који су притом ниже правне снаге. Одредбама члана 254. став 1. актуелног Закона о раду, прописано је да су учесници у закључивању колективног уговора дужни да преговарају из које чињенице јасно произилази да ако у Војсци Србије постоји образован синдикат, који је уз то и репрезентативан, онда је неспорно да се права из радног односа између послодавца и запослених, преко њихових представника требају и морају уговорати сагласним изјавама воље двеју страна.

У члану 14. ставу 1. после речи “’изузев коришћења активног бирачког права” додају се речи, “’и учешћа у синдикалним активностима”.

Образложење

До сада је било дискутабилно да ли представници и чланови синдиката када учествују у различитим синдикалним активностима попут презентација, промоција, семинара, јавних расправа, трибина, протеста и сл. могу носити униформу Војске Србије. На такво питање нико на страни послодавца није знао да да одговор. Увођењем ове одредбе јасно би се дефинисало право на ношење униформе током синдикалних активности, које наравно нису у супротности са Законом, а као што је то случај у Полицији Р. Србије и свим другим радним организацијама (сви радници могу са пуним правом и несметано да носе своју радну одећу).

У члану 14. став 3. брисати

Образложење

Одредбама спорног става 3. прописано је да “учешће професионалних припадника Војске Србије у групама синдикалног карактера мора бити у складу са правилима војне службе”. Овако постављена одредба Закона о Војсци Србије, нарочито што нико није објаснио појам “групе синдикалног карактера”, у директној је колизији са одредбама Закона о Раду и самим Уставом Р. Србије којима се гарантује слобода, независност од послодавца и самосталност удруживања и синдикалних организација. Основом одредби овог става послодавац својим интерним актом који није пропис какав је нпр. Правило службе, даје себи за право да утиче на права и слободе синдиката који је у односу на њега независан и представља посебно правно лице, што је апсурд, нарочит ако се ради о репрезентативном синдикату. Одредбама члана 218. Закона о раду, прописано је да је један о услова да синдикат буде репрезентативан да буде независан од државних органа и послодавца.

У члану 14. став 5. мења се и гласи “Професионални припадници Војске Србије имају право на организовање и спровођење штрајка на начин предвиђен општим прописима о штрајку, осим у следећим случајевима:

1. приликом предузимања мера приправности за мобилизацију, ванредну ситуацију, ванредно стање, непосредну ратну опасност и ратно стање,
2. у случају проглашења мобилизације, ванредног или ратног стања,
3. у случају проглашења узбуне у јединици, односно установи, осим у случајевима узбуне намењене увежбавању,
4. за време борбе против елементарних непогода и током пружања помоћи угроженом становништву,
5. за време вршења службе дежурства и службе обезбеђења, у команди, јединици или установи Војске Србије,
6. у приликама које захтевају да се спречи настајање материјалне штете по борбена средства и наоружање или угрожавање живота и здравља војних лица или цивила,

Образложење

Одредбе спорног става 5. члана 14. којима се запосленима у Војсци Србије-професионалним припадницима Војске Србије, не допушта право на штрајк, **неуставне су** јер су у супротности са одредбама члана 61. став 2. Устава Републике Србије (“Сл. Гласник РС” бр. 98/2006). Одредбама члана 61. став 1. Устава Републике Србије (“Сл. Гласник РС” бр. 98/2006) прописано је, да запослени имају право на штрајк у складу са законом и колективним уговором, док је одредбама става 2. истог члана прописано, да право на штрајк **може бити ограничено** само законом, сходно природи или врсти делатности. Из цитираних одредби Устава, јасно и недвосмислено се закључује, да се право на штрајк запосленима може ограничити, али не и потпуно ускратити, односно забранити, како је то учињено одредбама члана 14. став 5. Закона о Војсци Србије. Са становишта подносиоца ове иницијативе, запосленима у овом државном органу неуставно је ускраћено Уставом гарантовано право на штрајк, и тако на недопуштен начин одузет инструмент присиле ка послодавцу у остваривању радничких и грађанских права и колективних интереса. Војни синдикат Србије сматра, да је Устав правилно и основано предвидео да се право на штрајк може ограничити, и када су у питању професионални припадници Војске Србије то ограничење се може односити на случајеве непосредне ратне опасности, ратног стања, ванредне ситуације, ванредно стање, мобилизацију и учешће у мировним мисијама, током дежурства и сл. али се никако није смело потпуно забранити као

што је то учињено овде оспораваном одредбом Закона о Војсци Србије. Ако је припадницима Полиције допуштено право на штрајк, зашто је оно забрањено професионалним припадницима Војске Србије? Поред тога сматрамо да је много примереније по углед Војске Србије да се елемент присиле ка послодавцу остварује штрајком који се реализује унутар система и даље од јавности, него да се то чини на “улици” јавним протестима.

Члан 14а брисати

Образложење

Одредбама члана 14а Закона о ВС, припадницима Војске Србије забрањује се сваки контакт са организацијама у друштву које се баве питањима одбране и безбедности. Из ове констатације произилази питање, ко је то од припадника Војске стручнији да се бави управо питањима садржаним у одредбама члана 14а? Закон о ВС је у члану 14. професионалним припадницима ВС већ забранио учлањење у политичке организације и активно учешће на политичким скуповима и то све би у одређеној мери било оправдано када је у питању деполитизација Војске. Овде се више него очигледно не ради само о деполитизацији, већ о ускраћивању неких од битних грађанских права и слобода. Одредбама члана 14а професионалним припадницима Војске забрањује се учешће у округлим столовима на којима се очекују одговори на питања од значаја за реформу Војске, и одговори од значаја за цивилну и демократску контролу система одбране, а пре свега право на слободу мисли и говора. Чак ни Устав као највиши правни акт у држави не ограничава професионалне припадника Војске да учествују у активностима удружења грађана, а што се чини одредбама члана 14а. Чак је и одредбама члана 29. Закона о Војсци Србије предвиђено да демократску и цивилну контролу Војске поред осталих, могу вршити грађани и јавност. Како ће то грађани и јавност вршити контролу Војске ако им је забрањен контакт са професионалним припадницима Војске. Шта је и где је у свему овоме синдикат? Он је удружење запослених које је независно од послодавца и као такво посебно правно лице ван формације Војске. Да ли су одредбе о синдикалном организовању у Војсци Србије и Министарству одбране у колизији са одредбама члана 14а? Ова и многа друга питања која би произишла из спорних одредби члана 14а само могу наговестити у колико питања се може оспоравати опстанак члана 14а, и зато стојимо на становишту да га је непходно у потпуности брисати из Закона о Војсци Србије.

У члану 16. став 1. брисати, а у ставу 2. на почетку додати речи “Специфичном службом и”.

Досадашњи став 2 и 3, постали би став 1 и 2.

Образложење

Садашњим ставом 1. прописано је да су само летачка, падобранска и ронилачка служба, специфичне војне службе. Из наведеног поставља се разумно питање, шта је са службом за уклањање неексплодираних убојних средстава у којој људи непрекидно раде под јаким стресом и где често гину, шта је са извиђачима диверзантима који опасне задатке извршавају у копненој зони безбедности и многим другим специфичним занимањима у Војсци Србије. Овим одредбама отклоњена је могућност да друга занимања односно радна места буду у статусу специфичне службе. Предложеним изменама члана 16. обезбедило би се да се подзаконским актом послодавца или колективним уговором, ближе уреди која су то радна места на којима се врши специфична служба и служба под отежаним условима и да се прописи по том основу доносе према потребама тих радних места и њиховим условима као и да се укидају уколико одређене специфичности престану.

У члану 22. став 1. мења се и гласи ”Чинови војних лица су: 1) за војника каплар, десетар, поднаредник: 2) за подофицира: наредник, наредник прве класе, старији наредник, старији наредник прве класе, заставник, заставник прве класе”. Тачка 3) подтачка 1. променила би се само тако што би се после чина капетан, додао чин ”капетан прве класе”. Тачка 4) остала би непромењена.

Образложење

Из наведеног се види да се чинови војника и подофицира значајно мењају у називу јер им се враћају називи који су били у употреби у српској војсци. Значајна измена је и у томе, што се подофицирима враћа недавно укинут чин водника 1. класе, по предложеном наредник 1. класе, а официрима чин капетана 1. класе. Предложеним изменама ствара се подлога за њихову измену и у изгледу. Војнички чинови се не би мењали у свом изгледу у односу на оне који су сада у употреби. Подофицирима и официрима били би враћени чинови какве су имали кроз најславнији период историје српске војске тако што би у изгледу били формиран логичким редоследом слагања розета. РАЗЛОЗИ ТРАДИЦИЈЕ-Чинови војника и подофицира у свом изгледу и називу какви су сада представљају само део историје, и то оне новије, кроз који је прошла војска чију славну традицију наставља Војска Србије, али она кроз називе и изглед тих чинова не оставља утисак да се ради о чиновима српске војске. Чинови војника и подофицира у својим називима и изгледу какви су сада у употреби заправо представљају чинове неке стране војске, тачније војске САД. Сматрамо, а ово наше мишљење дели велики број грађана и припадника Војске Србије, да у основи, називи чинова требају бити онакви какви су били у најславнијој историји српске војске са Цера и Колубаре или из балканских ратова јер Војска Србије наставља традицију управо те војске. Из наведених разлога предлажемо да чинови подофицира и војника имају горе описане називе, односно да буду комбинација чинова српске војске и војске из периода Југославије. На тај начин би се исправила неправда према историји српске војске коју сада поносно следи Војска Србије. РАЗЛОЗИ ЕКОНОМИЧНОСТИ-Чинови који су овде предложени касније би у изради употребом розета за официре и подофицире представљали комбинацију једног истог ликовног, графичког и моделног решења на који начин би се знатно смањили трошкови њихове израде. Наведено се односи и на саму физичку израду свих чинова подофицира и официра јер би они заправо били комбинација розета и ширита који се не разликују чак ни у боји, као што је то сада случај са еполетама, дугмадима и ознакама родова и служби на униформама подофицира и официра, где је сваки чин ликовно, графички и у боји "прича за себе". РАЗЛОЗИ КОЈИ ИСКЉУЧУЈУ ДИСКРИМИНАЦИЈУ У СТАРЕШИНСКОМ КАДРУ- Свим припадницима сада Војске Србије који су до пре пар година носили ознаке чинова наслеђених из ЈНА, познато је да су се сви ти чинови, без обзира да ли се ради о чиновима подофицира или официра, означавали комбинацијом звездица и ширита златне боје, *слика 5.*

слика 5. чинови подофицира ЈНА, КоВ и Морнарица

У Војсци Краљевине Југославије и раније у српској војсци, сви чинови официра и подофицира у основи су имали розету, зашто то и сада не би био случај, слика 6.

На овај начин би се јасно одвојио старешински кадар од војничког и исправила неправда учињена подофицирима увођењем чинова који су сада у употреби и који су по свом изгледу заправо војнички. Оно што је најважније, чинови подофицира који су сада у употреби (слика 7.) апсолутно нису произишли из традиције славне српске војске напротив, они представљају традицију и обележја војске Сједињених Америчких Држава (слика 8.), што већини припадника изгледа као да служе у тој, а не српској војсци. Додатан терет српским подофицирима причињава и чињеница да су обележени чинovima оних који су извршили агресију на нашу земљу и народ.

слика 7, чинови подофицира који су у Војсци Србије сада у примени

слика 8, чинови подофицира војске Сједињених Америчких Држава

У члану 47. став 1. мења се и гласи, ‘‘Професионални припадници Војске Србије, могу набављати, држати, носити и употребљавати ватрено и друго оружје као и муницију на основу овог закона, посебних прописа којима се ближе уређује поступање са оружјем у Војсци Србије и правила службе’’.

У члану 47. после става 2. додаје се став 3 који гласи, “О оружју и муницији које набављају, држе, носе и употребљавају професионални припадници Војске Србије, формира се посебна евиденција коју води орган надлежан за послове полиције у Војсци Србије”.

После става 3. додаје се став 4. који гласи, “Посебан пропис којим се ближе уређује поступање са оружјем у Војсци Србије, доноси министар одбране”.

Образложење

У време ЈНА, Војске Југославије и Војске СиЦГ професионална војна лица и друга лица на служби у Војсци набављали су, поседовали и носили оружје купљено у домаћој фабрици оружја и војним ремонтним заводима на основу закона о одбрани и војсци као и на основу одлуке коју је по том питању, а опет на основу “војних” закона, доносио министар одбране. Тренутно се у власништву припадника Војске Србије налази близу 10000 комада оваквог оружја које је услед неадекватних измена и неусклађивањем измењених одредби Закона о Војсци Србије и Правила службе Војске Србије доведено у статус оружја за које се поставља питање да ли је у легалном или нелегалном поседу обзиром да се држи и носи на основу војних дозвола за држање и ношење оружја. Поред тога за ово оружје у Војсци не постоји ажурна нити прописана евиденција као ни јединствен регистар што је недопустиво. У члану 2. Закона о оружју и муницији јасно је прописано да се на државне органе који оружје и муницију набављају, држе и носе по посебним прописима не примењују одредбе овог закона. Обзиром да је Војска Србије неспорно државни орган коме је питање оружја регулисано посебним законима, неопходно је отклонити тренутну правну празнину и ближе и пре свега јасније уредити питања оружја у редовима Војске Србије. Многи од припадника сада Војске Србије били су у ситуацији да због оружја које су набавили на основу одобрења и дозвола надлежних војних органа буду кривично гоњени и процесуирани као лица која нелегално држе и носе оружје што је недопустиво и апсурдно. Ко је у држави обученији и оспособљенији за руковање оружјем од припадника Војске? Усвајањем ових амандмана јасно ће се одредити надлежности и права по основу набављања, поседовања, ношења и употребе оружја од стране припадника Војске Србије и отклонити неправда која им је у међувремену насталим правним празнинама учињена. Пре свега ово питање ће се коначно детаљно уредити војним прописима и дати обавеза органу надлежном за послове полиције у Војсци Србије, Војној полицији, да формира и води евиденцију, односно регистар оружја које се налази код припадника Војске Србије да ли као оружје у власништву или као дато на коришћење. До сада коришћени термин “војна лица” у предложеним изменама замењен је термином “професионални припадници Војске Србије” јер је овај термин прецизнији обзиром да се односи и на војне службенике и намештенике који такође могу бити у ситуацији да војну службу врше са оружјем, а који немају статус војних лица. Уређењем ове материје у Војсци, створиће се и простор да се подстакне продаја оружја произведено у националној фабрици јер би се као и до сада припадницима Војске Србије ово оружје несметано продавало на основу одобрења војних органа.

У члану 95. став 2. брисати, а досадашњи став 3. постаје став 2.

Образложење

Ову одредбу је неопходно брисати јер је у директној колизији са одредбом става 1. истог члана. Ако је циљно тумачење одредбе става 1. члана 95. усмерено ка томе да обезбеди доњу границу за обрачун плата професионалних војних лица онда она као таква не представља никакву норму ако се потиरे одредбама следећег става. Поред тога, одредба става 2 је нејасна нелогична и противречна сама себи јер се из ње не разуме ко заправо утврђује односно

опредељује средства за плате професионалних војних лица. Ако је стручни орган Министарства одбране на основу броја запослених у систему одбране и формације планирао одређена средства за плате годишњим планом расхода и тако предложен план односно буџет усвојила Народна скупштина, како је могуће да након тога нема довољно средстава у буџету за плате професионалних војних лица. Ако Народна скупштина није одобрила одређена средства или их је умањила, онда нема потребе да Влада накнадно умањује и одређује основицу по свом нахођењу. Одредбе става 1. овог члана управо и постоје да би се одредило у којим границама се могу планирати средства за плате професионалних војних лица, а након планирања буџета и усвајања тог буџета од стране Народне скупштине апсурдно је да определена средства Влада додатно умањује.

У члану 95. садашњи став 3. мења се и допуњује тако што се после речи ‘и других примања у Војсци Србије’ ставља запета после које се додаје, ‘уколико не постоји закључен колективни уговор за запослене у Војсци Србије’.

Образложење

Предложеним изменама спречила би се самовоља послодавца да самоиницијативно, уз игнорисање репрезентативног синдиката у Војсци Србије (што је сада случај) прописује примања и накнаде припадницима Војске Србије. Усвајањем предложених измена у потпуности би се обезбедила синхронизација војних и општих прописа о раду и права која из тих прописа припадају припадницима Војске Србије, а која су сада на најгорем могућем нивоу од када постоји Војска у Србији, а што значајно негативно утиче на њену оперативну способност и функционалност првенствено осипањем кадра незадовољног условима рада и примањима.

У члану 97. став 2. мења се тако то се после речи ‘и способности за службу’ ставља запета и додају речи, ‘о чему процену и мишљење даје надлежни орган медицине рада’.

Образложење

Допуна одредбе става 2. на начин који не предложен преко је потребна јер се у пракси показало да претпостављене старешине саме и произвољно, по својој слободној процени, а услед недостатка регулативе којом се ово питање ближе уређује, одлучују о томе колико неко лице треба или не треба да ради, односно колико некоме треба да траје радно време. Усвајањем предложених измена, ближе би се уредила обавеза старешина надлежних да пропишу радно време, на који начин то треба да ураде и чиме треба да се руководе.

У члану 109. став 2. мења се и гласи ‘‘Радно време, одмори и одсуства професионалних припадника Војске Србије уређују се колективним уговором уз поштовање минималних услова прописаних општим прописима о радном времену, а у случају да колективни уговор није потписан радно време, одморе и одсуства професионалних припадника Војске Србије уређује министар правилником уз сагласност Владе’’

Образложење

Предложеним изменама министру одбране би се као представнику послодавца додатно наметнула обавеза, коју иначе има по Закону о раду, да у организацију и планирање радног времена у Војсци Србије активно укључи представнике запослених што тренутно није случај, а због чега припадници Војске Србије трпе материјалну штету и у потпуности им је искључена могућност да се таквом стању успротиве и супроставе.

У члану 110. став 5, речи ‘‘навршио најмање 50 година живота’’, замењују се речима ‘‘навршио најмање 40 година живота’’.

Образложење

Многи професионални припадници Војске Србије имају бенефициран радни стаж и то потпуно оправдано јер су дужности на којима врше војну службу такве да је њихово физичко и психичко стање у значајној мери нарушено и ‘‘истрошено’’. Поред тога, велики број ових лица, нарочито из категорије подофицира, у навршених 40 година живота имају значајан број година пензијског стажа довољног да им се из разлога набројаних у овом ставу несметано прекине војна служба са правом на пензију. Усвајањем ове одредбе ствара се и легализује простор да држава, односно Војска услед организацијско-формацијских промена, укидања одређених формацијских места и томе слично, потпуно легално и несметано пензионише лица којима су одређена формацијска места укинута, а налазе се у ситуацији да због лошег здравственог стања, пре свега истошености нису у прилици да одговоре потребама службе у Војсци. Овакво решење показало би да држава брине о својим војницима који су можда и врло често због рањавања служећи држави и сличних повреда проузрокованих тешком војничком професијом, сада у ситуацији да војну службу више не могу то успешно да чине и бити им гарант да неће завршити на улици као социјални случајеви.

У члану 120. став 1. допуњује се тачком 3) која гласи, ‘‘по потреби службе непосредном попуном из редова професионалних војника’’.

Образложење

Усвајањем овде предложене измене, односно допуне, решио би се дугогодишњи проблем статуса у служби професионалних војника који у Војсци Србије раде на одређено време, а који због старосне доби више не могу наставити службу у Војсци Србије. Многи од њих имају завршене средње стручне чак и више и високе школе са занимањима адекватним потребама формацијских места цивилних лица и веома корисно би било да се таква лица, која су притом војно у потпуности оспособљена, непосредном попуном упражњених радних места цивилних лица приме у професионалну војну службу на неодређено време. На овај начин војска би имала двоструку корист јер би на месту цивилног лица заправо имала у потпуности војно оспособљено и обучено лице кога ‘‘сутра’’ у ратној јединци може употребити у широком дијапазону војних задатака.

Члан 127. мења се тако што се оба досадашња става бришу и додаје један нови став који гласи:

‘‘Плате, накнаде плате и додатке на плату цивилних лица на служби у Војсци Србије уређују се колективним уговором за запослене у Војсци Србије, а у случају да колективни уговор није потписан плате, нанакнаде плате и додатке на плату цивилних лица на служби у Војсци Србије уређује министар правилником уз сагласност Владе’’.

Образложење

Предложеним изменама министру одбране би се као представнику послодавца додатно наметнула обавеза, коју иначе има по Закону о раду, да у преговоре о примањима у Војсци Србије активно укључи представнике запослених што тренутно није случај, а због чега припадници Војске Србије, у статусу цивилних лица трпе материјалну штету и у потпуности

им је искључена могућност да се таквом стању успротиве и уопште изборе за унапређење свог положаја.

У члану 134. став 1. тачка 7б мења се тако што се у тексту у заграду, после става 2. додаје и став 3.

У члану 134. став 1. после тачке 12) додаје се тачка 13) која гласи:

о праву на накнаду за ноћни рад, накнади за регрес и исхрану током рада,

У члану 134. став 1. после тачке 13) додаје се тачка 14) која гласи:

о накнади за привремену спреченост за рад у висини од 95% од плате, о новчаној награди, о праву на отпремнину у петоструком бруто износу, о помоћи у случају болести и праву на опоравак по повратку из мултинационалне операције или мисије.

Образложење

Како су последњим изменама Закона о Војсци Србије цивилна лица на служби у Војсци Србије сврстана у категорију професионалних припадника Војске Србије, тренутно само у погледу обавеза, неопходно је отклонити могућност дискриминације у погледу права која ова лица по основу вршења професионалне војне службе треба да уживају и изједначити их у том смислу са војним лицима, обзиром да је неспорно да се у вршењу свакодневних задатака не разликују од ове категорије запослених.

Члан 139. који је брисан, додаје се и гласи:

ст. 1. "Акт о распоређивању, постављењу или премештају професионалног војног лица, на одређену дужност, односно на одређено формацијско место по мирнодопској формацији израђује се у форми решења према правилима општег управног поступка, а жалба на овако донет акт одлаже његово извршење"

ст. 2. "Акт о распоређивању, постављењу или премештају професионалног војног лица на одређену дужност, односно на одређено формацијско место по ратној формацији израђује се у форми наредбе према правилима општег управног поступка, а жалба на на овако донет акт не одлаже његово извршење".

Образложење

У досадашњој пракси се много пута злоупотребљавало то што је акт о распоређивању, постављењу или премештају професионалног војног лица на одређену дужност, односно на одређено формацијско место, доношен у форми наредбе која је у основи управни акт али чије извршење није могла да одложи уложена жалба. Ову ситуацију многе надлежне старешине користиле су како би професионална војна лица из личних поуда и често неоправданих разлога удаљавала са појединих формацијских места наносећи им тако штету без могућности да оштећени правовремено реагује и такво неосновано деловање спречи. Право на употребу ефикасног правног средства мора се обезбедити свима под једнаким условима, то је чак став Уставног суда у неколико својих мишљења. Усвајањем овог амандмана у значајној мери би се обезбедило законито и правилно доношење акта о распоређивању, постављењу или премештају професионалног војног лица на одређену дужност, односно на одређено формацијско место. Увођењем правног средства које одлаже извршење надлежним старешинама ће се унапред напоменути да разлоге за нечије распоређивање, постављење или

премештај морају добро да образложе. Стојимо на становишту да се у редовном функционисању војске у мирнодопским условима несметано могу обезбедити услови да се извршење акта о распоређивању, постављењу или премештају професионалног војног лица на одређену дужност, односно на одређено формацијско место, може одложити до одлучивања по жалби. Ту могућност смо из разумљивих и оправданих разлога искључили у ратним условима јер је потпуно јасно да тада нема места било каквом расправљању о стварним потребама службе да се професионално војно лице распореди на неопходну дужност у ратним јединицама.

Члан 147. мења се и гласи:

“Приликом утврђивања дисциплинске одговорности припадника Војске Србије, сходно се примењују начела односно правила општег управног поступка”.

Образложење

Одлуком Уставног суда IУz 391/2013 од 29.10.2015. године, овај суд је констатовао да Војнодисциплински суд, без обзира на то што се назива судом, не представља никакав орган судске власти, већ део управне власти који својим пресудама које имају карактер управног акта одлучује о појединачним правима и обавезама припадника Војске Србије. Из наведеног јасно и неспорно произилази да ВДС не може ни по једном основу доносити управни акт према начелима кривичног поступка и примењивати одредбе кривичног права, већ то мора чинити према закону којим се уређује општи управни поступак. Поред тога ВДС никако и никоме не може судити, јер није суд и није независан, а то чињенично чини, супротно члану 143. Устава Србије који каже да се не могу оснивати привремени, преки и ванредни судови. Предложеним изменама отклонила би се ова аномалија и јасно би се прописало којих начела и правила треба да се придржавају старешине када одлучују о нечијој дисциплинској одговорности, што се сада прешироко схвата и ствара простора за озбиљне повреде основних људских права и слобода припадника ВС и процесне пропусте на штету лица о чијој се одговорности расправља. Поред тога закон којим се уређује општи управни поступак јасно прописује ко може донети какав управни акт или одлучивати о нечијем праву и у којим границама, што ће обезбедити да поступак за утврђивање нечије дисциплинске одговорности у ВС у будуће буде потпуно законит.

У члану 148. став 1. брисати тачку 9)

Образложење

Недопустиво је да се претпостављеном старешина који најчешће није правник, омогући по оној народној “кадија те тужи, кадија ти суди” по слободном нахођењу процењује и одлучује о томе да ли је неко учинио лакшу повреду војне дисциплине или не, а да му притом нигде није одређено биће односно радња у којој треба да се огледа та повреда. Опште је познато да одређени деликт који би се требао санкционисати, да би то био, мора да буде предвиђен у закону, да постоји његова скривљеност, да је извршена одређена радња и да је наступила последица. Ништа од ових начела у случају одредбе тачке 9) није испоштовано. Напротив она даје, а не би смела, прешироко схватање дисциплинске грешке, односно не каже шта је то што неко треба да уради, а да је то забрањено и каква то последица треба да наступи да би се неко ко је припадник Војске Србије имао сматрати починиоцем дисциплинске грешке.

У члану 149. став 1. брисати тачку 20) и 27) , а тачку 32) променти тако што се у њој бришу речи “свако друго”.

Образложење

Одредбе тачке 20) сматрамо неуставним јер спречавају и директно задиру у право сваког човека на рад. Поред тога оне директно негативно утичу на материјални положај и стандард припадника Војске Србије јер их спречава у обављању додатних делатности и стварању услова да себи и својој породици обезбедите додатна примања. Право на рад не сме и не може бити кажњиво и забрањено. Одредбе тачке 27) не одговарају садашњем времену јер су биле актуелне у периоду када војска није имала право да се синдикално организује, при том су и неуставне јер се штрајк по Уставу не може забранити. Одредбе тачке 32) мењале би се са циљем да се прецизирају јер речи “свако друго” дају и стварају могућност прешироког тумачења нечије одговорности на штету лица које се позива на одговорност. Поступање припадника ВС је јасно дефинисано Законом о ВС и ПС ВС и ван тих граница припадник војске не сме и не може бити позван на одговорност.

У члану 151. после става 3. додаје се став 4. који гласи “ Приликом одмеравања и изрицања дисциплинске мере или казне, мора се поштовати принцип сразмерности од блаже ка строжијој”.

Образложење

У пракси је често присутно, нарочито код изрицања дисциплинских мера, да надлежне старешине лицу које никад није било кажњавано, а које је напротив више пута награђивано и похваљивано у служби, одмах изрекну меру умањења плате, уместо да га опомену или укорене. Усвајањем овог амандмана обезбедило би се да се војнодисциплинске мере и казне изричу од лакше ка тежој, односно од блаже ка строжијој.

Члан 161. мења се и гласи:

Ст. 1. “О одговорности професионалног припадника Војске Србије за учињену дисциплинску грешку, расправља претпостављени старешина ранга команданта батаљона.”

Ст. 2. “Поступку у коме се расправља о одговорности професионалног припадника Војске Србије за учињену дисциплинску грешку, може као заинтересована страна учествовати представник синдиката чији је члан лице против кога се води поступак утврђивања дисциплинске одговорности.”

Ст. 3. “О одговорности професионалног припадника Војске Србије, за учињен дисциплински преступ, расправља трочлана дисциплинска комисија коју наређењем образује старешина на положају команданта оперативног нивоа, у чијем саставу се налази и представник репрезентативног синдиката уколико такав синдикат постоји.”

Ст. 4. “О жалби изјављеној против акта којим се утврђује дисциплинска одговорност за учињену дисциплинску грешку, у другом степену одлучује комисија из става 3. овог члана.”

Ст. 5. “О жалби против акта којим се утврђује дисциплинска одговорност за учињен дисциплински преступ, у другом степену за лица на служби у Војсци Србије одлучује начелник Генералштаба, а за лица на служби у Министарству одбране, министар одбране.”

Ст. 6. “Жалба изјављена против акта којим се утврђује дисциплинска одговорност одлаже његово извршење.”

Ст. 7. “Против аката донетим у другом степену, којим се коначно утврђује дисциплинска одговорност може се водити управни спор.

Члан 162. брише се.

Члан 163. брише се.

Члан 164. брише се.

Члан 165. брише се.

Члан 167. брише се.

Члан 170. мења се и гласи:

“Председник Републике, на предлог министра одбране, правилом ближе уређује начин покретања поступка за утврђивање дисциплинске одговорности, врсте санкција и њихово извршење, с тим да одредбе правила не могу бити у супротности са одредбама закона којим се уређује општи управни поступак.”

Образложење

Одлуком Уставног суда ПУз 391/2013 од 29.10.2015. године, констатовано је да Војнодисциплински суд, без обзира на то што се назива судом, не представља никакав орган судске власти, већ део управне власти који својим пресудама које имају карактер управног акта одлучује о појединачним правима и обавезама припадника Војске Србије. Из наведеног јасно и неспорно произилази да ВДС не може ни по једном основу доносити управни акт према начелима кривичног поступка и примењивати одредбе кривичног права, већ то мора чинити према закону којим се уређује општи управни поступак. Поред тога ВДС никако и никоме не може судити, јер није суд и није независан, а то чињенично чини, супротно члану 143. Устава Србије који каже да се не могу оснивати привремени, преки и ванредни судови. Предложеним изменама отклонила би се ова аномалија и у будуће бу се о дисциплинској одговорности припадника Војске Србије расправљало на уставан начин. Поред тога искључила би се могућност злоупотреба какве су се од стране органа командовања дешавале и које се и сада дешавају утицајем на одлуке ВДС, јер би се у поступак расправљања дисциплинске одговорности укључио независни представник запослених, представник синдиката.

за Војни синдикат Србије
Председник
Новица Антић